

Ünnepi Könyvhét 2008. Baka István művei a Grand Caféban. Műfordítások I. - Műfordítások II.

2008. június 10.

moz i és k á v é z ó

Választék

Kezdőlap
Műsor
Hírblog
Kiállítás
Oktatás
Kávézó
Események
Rádió
Linkek
Történelem
(1996-2006)
Elérhetőség
Filmár

Terebértés

A Grand Café
moziterme
kibérelhető
rendezvényekre,
vetítésekre,
bemutatókra.
Érdeklődni [ezen a
címen](#) lehet.

Demokrácia
Gyakorlatok

Három félét
átölelő,
demokráciával és
emberi jogokkal
foglalkozó
programsorozatunk
az alábbi linken
követhető nyomon:
[Demokrácia
Gyakorlatok](#)

Ünnepi Könyvhét - Baka István művei

Június 10-én, kedden 19 órakor az Ünnepi Könyvhét keretében a Baka István művei sorozat negyedik és ötödik kötetének, a Műfordítások I., II.-nek bemutatója. /Szeged, 2008. Tiszatáj Könyvek/

Vendégek: Szőke Katalin és Bombitz Attila szerkesztők, Olasz Sándor kiadó.
Közreműködnek: Fabulya Andrea és Hamza Eugénia

Hallgasd meg!

Nyikolaj Gumiljov, Arszenij Tarkovszkij,
Viktor Szosznora és Joszif Brodskij versei orosz és magyar nyelven hangzanak el.

Baka István MŰFORDÍTÁSAinak háromkötetes kiadásából az első két kötet az orosz nyelvből készült fordításait tartalmazza. Baka István remekül tudott oroszul, az orosz kultúra szerelmese volt, és nem hiányzott belőle a filológusi véna sem. Műfordításai azért is rendkívül fontosak, mert munkásságában a költő és a műfordító „szerepcseréje” központi jelentőségű elvként volt jelen. A műfordításokban fellelt fordulatok és formai elemek gyakran belekerültek verseibe, s fordítva is működött ez a mechanizmus, a versek egyes motívumai visszatértek a fordításokba. Mint ismertetes, egyik legismertebb versciklusa, a Sztjepan Pehotnij testamentuma szintén fordításimltációként keletkezett, a Sztjepan Pehotnij (Baka oroszra fordított neve) maszkjában megszólaló lírai én a ciklus verseiben Szentpéterváron és Moszkvában „találkozik” azokkal az orosz költőkkel, akiket fordított, s akik munkássága jelentős hatást gyakorolt költészetére. (Részlet Szőke Katalin utószavából)

Baka István: Szentpéterváron újra

Aktuális

Enyedi egy széknyre az Oscartól.

A Testről és lélekről rendezőjét az Oscar-szobortól nem messze, az első sorba ültették.

Csak a szokásos: új magyar Oscar esély

Ezúttal Buci Réka filmje indul eséllyel jövőre.

Újabb magyar díj!

Életműdíjjal és díszdoktori címmel tüntetik ki Tarr Bélát Írországbán.

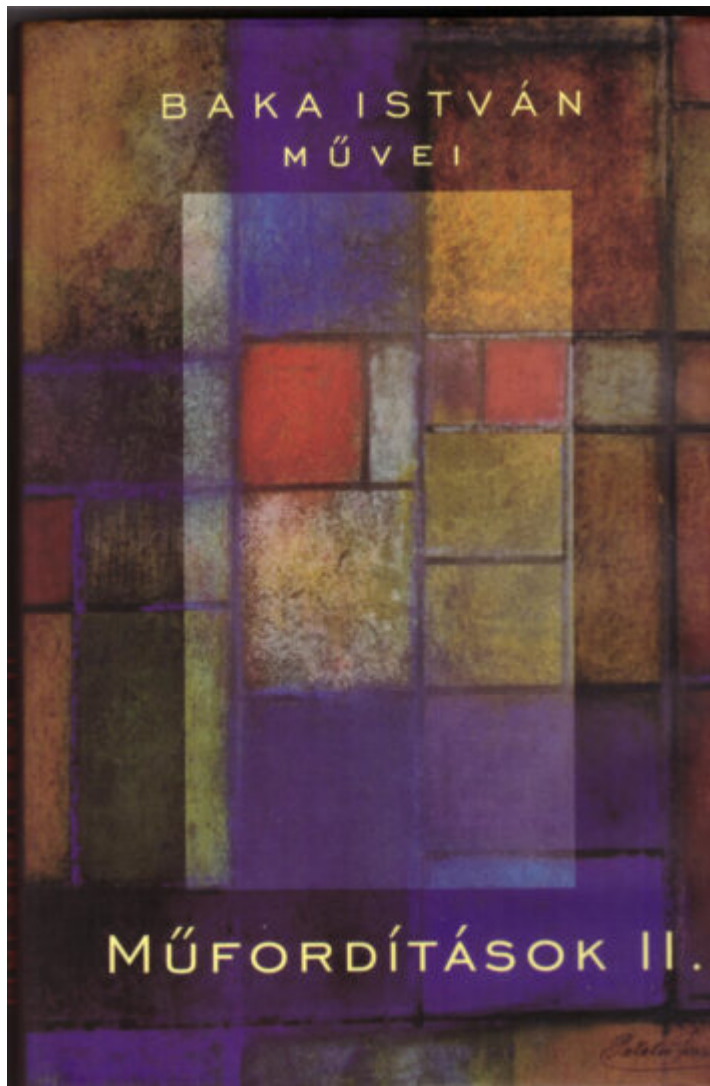
Oscar-díjas magyar kifilm!

Deák Kristóf rövidfilmje két év alatt a második magyar Oscart hozta el, most március 5-ig ingyen megnézhető.

Portugál rövidfilmek a Grandban

BAKA ISTVÁN
MŰVEI

MŰFORDÍTÁSOK I.

Június 10-én, kedden 19 órakor az Ünnepi Könyvhét keretében a *Baka István művei* sorozat negyedik és ötödik kötetének, a **Műfordítások I. és Műfordítások II**-nek bemutatója volt. /Szeged, 2008. Tisztáj Könyvek A borító **Pataki Ferenc** munkája./

Vendégek: **SZŐKE KATALIN** és **BOMBITZ ATTILA** szerkesztők, **OLASZ SÁNDOR** kiadó.

Közreműködnek: **FABULYA ANDREA** és **HAMZSA EUGÉNIA**

Nyikolaj Gumiljov, Arszenyij Tarkovszkij, Viktor Szosznora és Jozsif Brodskij versei orosz és magyar nyelven hangzanak el.

»Baka István MŰFORDÍTÁSAinak háromkötetes kiadásából az első két kötet az orosz nyelvből készült fordításait tartalmazza. Baka István remekül tudott oroszul, az orosz kultúra szerelmese volt, és nem hiányzott belőle a filológusi véna sem. Műfordításai azért is rendkívül fontosak, mert munkásságában a költő és a műfordító „szerepcseréje” központi jelentőségű elvként volt jelen. A műfordításokban fellelt fordulatok és formai elemek gyakran belekerültek verseibe, s fordítva is működött ez a mechanizmus, a versek egyes motívumai visszatértek a fordításokba. Mint ismeretes, egyik legismertebb versciklusa, a Sztyepan Pehotnij testamentuma szintén fordításimitációként keletkezett, a Sztyepan Pehotnij (Baka oroszra fordított neve) maszkjában megszólaló lírai én a ciklus verseiben Szentpéterváron és Moszkvában „találkozik” azokkal az orosz költőkkel, akiket fordított, s akik munkássága jelentős hatást gyakorolt költészetére.«

(Részlet Szőke Katalin utószavából)

[Baka István: Szentpéterváron újra](#)

A szöveget a [Grand Café honlapjáról](#) kölcsönöztük. [\[Grand Café, Szeged honlap: új formátum\]](#)

A SZEGEDma BESZÁMOLÓJA A KÖNYVBEMUTATÓRÓL:

Megjelentek Baka István műfordításai

SZERZŐ: [ARANY MIHÁLY 2008. JÚNIUS 11. SZERDA](#)

A 79. Ünnepi Könyvhét keretében mutatták be a Tiszatáj Kiadó gondozásában megjelent, Baka István orosz nyelvről fordított verseiből összeállított két kötetet.

Az idei könyvhét egyik legimponzánsabb és leggazdagabb köteteit mutatták be június 10-én a Grand Caféban. *Baka István* (1948-1995) (felső képünkön a [Baka István Alapítvány honlapjáról](#)) egykor a szegedi egyetemen is tanító író, szerkesztő és az a műfordító, aki *Rab Zsuzsa* mellett a legtöbbet fordított oroszról. A háromkötetesre tervezett Baka-műfordításokból az első kettőt *Műfordítások I.*, illetve *II.* címen immár kézbe is veheti az olvasó. Az első kötet az úgynevezett ezüstkor (a 20. századelő kultúrája), a második a 20. századi orosz költészet gazdag repertoárját kínálja. Az ezüstkorban *Puskintól* a Mandelstam-fordításokig, a második kötetben pedig az 1920-astól az 1990-es évek végéig orosz költészetig juthatunk el Baka István nyelvi kalauzolásában, így az orosz avantgárd költészet olyan képviselői, mint *Marina Cvetajeva* és *Borisz Paszternak*; illetve a kortárs orosz költészetből például *Viktor Szosznora*, *Arszenyij Tarkovszkij* és *Joszif Brodskij* versei is megjelennek. A kötet összeállításakor alapos munkát végeztek a kötet szerkesztői, *Szöke Katalin* és

Bombitz Attila (alsó képünkön középen, fotó: Gémes Sándor): a hatalmas kéziratanyagból a gondos válogatás eredményeképpen helyet kaptak a kötetben a különböző folyóiratokban (Szovjet irodalom, Jelenkor, Tiszatáj) megjelent versek is, amelyekből a szerkesztők csupán a „hivatalos” szovjet költők nem megfelelő színvonalú néhány művét hagyták ki. Ezek mellett *Baka Tünde*, a szerző özvegye segítségével eddig nem publikált fordításokat is be tudtak emelni a kötetbe. A szerkesztők azt vállalták, hogy maximalista módon minden szöveg összegyűjtésével rendezik és filológiailag pontosítják a Baka-korpuszt.

A Baka-örökség ápolása

A bemutatót a kötet szerkesztői tartották, és jelen volt a kiadó, *Olasz Sándor* is, aki hangsúlyozta: nagy szükség van a Baka-életmű ápolására, és még jócskán van mit tenni a Baka-örökség érdekében. *Szöke Katalin*, aki Baka István műfordítói tevékenységéről egy kiselőadást is tartott, úgy fogalmazott: azért is fontos figyelmet fordítani Baka műfordításaira, mert azok fordulatai megtalálhatók saját verseiben is, illetve a bakai motívumok visszaköszönnék a fordításokban. Az írónak 1986-tól jelentek meg műfordításai kötetekben. Élete utolsó éveiben *Fried Istvánnak* köszönhetően arra is lehetősége nyílt, hogy műfordítást taníthasson a szegedi egyetem Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékén, ugyan betegsége miatt

csak rövid ideig.

Bombitz Attila arra hívta fel a figyelmet, hogy miközben kultúrákőzvetítésről, kultúrtranszferről, műfordításokról beszélünk, igen nagy szegénységben élünk a különböző kultúrnépek műveinek fordítását illetően. Most ezen hiány egyfajta pótlását is jelentheti ez a két kötet az orosz nyelvet illetően: 200 év orosz költészete, Baka István által kanonizálva.

A fordításról Baka István egyszer azt mondta, hogy a verset akkor érti meg igazán, ha lefordítja a maga számára. Minden idegen nyelvű szöveget le kellett fordítania ahhoz, hogy annak a hatásvilága valóban élővé és érthetővé váljon számára – idézték fel a szerkesztők Baka István fordítói beállítottságát.

A rendezvényen a közönség ízelítőt is kapott a versekből mind magyar, mind orosz nyelven, *Fabulya Andrea* és *Hamza Eugénia* közreműködésével. A tervezett harmadik kötetben Baka két orosz drámafordítása, valamint a nem orosz nyelvű, nyersfordításokból készült versek kapnak majd helyet.

Sajtóvisszhang:

- [Szóke Katalin: Baka István műfordításai. = Új Könyvpiac, 2008. május 31.](#)
- [Arany Mihály: Megjelentek Baka István műfordításai = www.szegedma.hu, 2008. június 11.](#)

„Itt voltunk és néha sírni támadt kedvem...”

Gémes Sándor

/2008. június 11 - 15. [**http://szegedma.hu/2008/06/11/baka-istvan-muforditasai//**](http://szegedma.hu/2008/06/11/baka-istvan-muforditasai//)